

УДК 330.341

Л. Малюта

(Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя)

РЕСУРСОЕФЕКТИВНІСТЬ ТА ЕКОІННОВАЦІЇ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

В умовах посилення глобалізаційних процесів особливо актуалізуються питання ресурсоефективності та впровадження екоінновацій, які стають основою сталого розвитку вітчизняних підприємств та національної економіки загалом. Механізм соціо-еколого-економічного симбіозу для забезпечення інноваційного розвитку відіграє домінуючу роль в контексті вирішення питань ресурсозбереження та ресурсоефективності. Слід відмітити, що саме екоінновації як продукт, процес або організаційні зміни, сприяють зміцненню економічних, екологічних і соціальних основ сталого розвитку, вони є його будівельними блоками.

Аналізуючи зарубіжний досвід дослідження даного питання, слід відмітити, що протягом останніх 40 років у Європі було прийнято ряд законів про захист довкілля, які дозволили зробити повітря та воду чистішими, а також встановити санкції для тих, хто їх порушує та своєю діяльністю забруднює навколишнє середовище. Крім того, значна кількість нових технологій, що були розроблені останнім часом, дозволяють збільшити енергоефективність приватних будинків і транспорту, генерувати відновлювальну енергію, замінити шкідливі матеріали безпечними та забезпечити переробку матеріалів. Варто зазначити, що екологічні нормативні положення створили чималий світовий ринок для екологічних продуктів та процесів, провідні країни світу виділяють на цю сферу суттєві фінансові ресурси. Європейська політика у сфері екоінновацій супроводжується низкою заходів в рамках програми СІР (підтримка енергоефективності та екоінновацій) Європейської Комісії, на сьогоднішній день вона домінує в усьому світі.

Розглядаючи питання ресурсоефективності, слід відмітити, що не варто його ототожнювати із енергоефективністю. Енергія – це надзвичайно важливий, але не єдиний ресурс. Ми також повинні враховувати такі матеріальні ресурси, як метали, мінерали, продукти харчування, та натуральні ресурси, включаючи чисте повітря, землю і воду. Мета досягнення ресурсоефективності полягає не лише у сприянні зростанню прибуткової ніші екоінноваційних компаній. Абсолютно очевидно, що ресурсоефективність вимагає наявності екоінновацій. Ці дві сфери нерозривно пов'язані між собою.

Як відомо, український уряд проголосив енергозбереження та впровадження екологічно чистих технологій пріоритетними напрямками. Україна має значний потенціал досягти успіхів у зазначеній сфері. Велика науково-дослідна інфраструктура, земельні, мінеральні та людські ресурси, а також міжнародне розташування можуть зробити нашу державу рівноправним гравцем на енергетичній арені, якщо вона вчасно скористається ситуацією. Іншою причиною зосередити увагу на екоінноваціях є високий рівень забруднення довкілля, у тому числі в результаті Чорнобильської катастрофи та викиду промислових відходів в регіонах, де переважає чорна металургія, хімічна та вугільна промисловість. Це створює нагальну потребу впроваджувати технології, що допоможуть вирішити конкретні проблеми охорони навколишнього середовища в країні. Оздоровлення навколишнього природного середовища, боротьба із забрудненням та викидами вуглекислого газу стане не тільки важливим стратегічним завданням для уряду і суспільства, а й важливим позитивним сигналом для поліпшення міжнародного іміджу та репутації України в глобальному масштабі.